

Saklamacı kuruluşların tevkifat sorumluluğu hakkında.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.0.GİB.0.40/4034-9376
Tarih	05.02.2007

T.C.

MALİYE BAKANLIĞI

Gelir İdaresi Başkanlığı

Sayı : B.07.0.GİB.0.40/4034-9376

Konu : 05.02.2007

..... **A.Ş.**

İlgi : 15/11/2006 tarih ve Ref: FİN-4230 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız incelenmiş olup, konuya ilişkin Başkanlığımız görüşü aşağıda açıklanmıştır.

Bilindiği üzere, Sermaye Piyasası Kurulunca hazırlanan ve 14/07/2003 tarih ve 25168 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sermaye Piyasası Araçlarının Kredili Alım, Açığa Satış ve Ödünç Alma ve Verme İşlemleri Hakkında Tebliğin 31 inci maddesinin birinci fıkrasında, sermaye piyasası araçlarının ödünç alma ve verme işlemi tanımlanmış olup, Tebliğin ilgili maddelerinde de işlemler sırasında uyulması gerekli ilke ve esaslar belirlenmiştir.

Konuyla ilgili olarak Sermaye Piyasası Kurulu'ndan alınan yazıda, Tebliğ'in 31 inci maddesinde yer alan şartların söz konusu işlemlerin "ödünç sermaye piyasası aracı işlemi" olarak nitelendirilmesine değil, işlemlerin belirli kurallar çerçevesinde yerine getirilmesine yönelik olduğu, Tebliğ hükmünde yer alan şartların ödünç işlemi açısından "şekli" olarak değerlendirilmesi gerektiği, bu kapsamda Tebliğ ile belirlenen şekil şartları yerine getirilmese bile, bir sermaye piyasası aracının ödünç alınması ve belirli bir vadede mislen iadesine ilişkin taraflar arasında irade oluşması ve taraflar arasında sermaye piyasası aracı mülkiyetinin el değiştirmesi durumunda söz konusu işlemin sermaye piyasası araçlarının ödünçü olarak değerlendirilmesi gerektiği açıklanmıştır.

Öte yandan, yine aynı yazıda, söz konusu Tebliğ ile belirlenen şekil şartları ile diğer hükümlere aracı kuruluşlarca uyulmaması halinde Sermaye Piyasası Kanunu çerçevesinde idari ve yasal tedbirlerin uygulanmasının gündeme geleceği belirtilmiştir.

Dolayısıyla, anılan Tebliğ'de belirtilen genel ve özel şartları taşımaksızın (çerçeve sözleşme düzenlenmesi, ödünç alınan sermaye piyasası araçları karşılığında özkaynak verilmesi vb.) dar mükelleflerin aralarında sözleşmeler düzenlenerek, çoğu zamanda herhangi bir sözleşme olmaksızın beyanları veya "SWIFT" mesajındaki ödünç işlemi anlamına gelen "SECL" açıklaması ile Türkiye'de saklama hizmeti veren bankalar nezdinde gerçekleştirilen menkul kıymet ödünç alma/verme işlemlerinin, sermaye piyasası araçlarının ödünç alma ve verme işlemi olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, Geçici 67 nci maddeyle ilgili ayrıntılı açıklamaların yer aldığı 257 seri nolu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nin "**2.1.1 Saklamacı Kuruluşların Tevkifat Sorumluluğu**" başlıklı bölümünde, saklamacı kuruluşların taraf olduğu işlemlerde, müşterilere ait menkul kıymetlere ilişkin maliyet ve fiyat bilgilerinin en sağlam şekilde saklamacı kuruluşlar tarafından izlenebiliyor olması ve aracı kurumların bilgisi dahiline girmeden, bazı tezgah üstü işlemlerin saklamacı kuruluşlar nezdinde gerçekleşiyor olması nedenleriyle; Geçici 67 nci maddenin (17) numaralı fıkrasının Bakanlığımıza verdiği yetki çerçevesinde, Takasbank-Merkezi Kayıt Kuruluşu dışındaki saklamacı kuruluşlardan saklama hizmeti alan yatırımcılar açısından, tevkifatın yatırımcıların varlıklarının bulunduğu saklamacı kuruluşlarca yapılmasının uygun bulunduğu, "**2.1.1.5 Takasbank- Merkezi Kayıt Kuruluşu dışındaki saklamacı kuruluşlardan saklama hizmeti alan yatırımcı talimatlarını yerine getiren banka ve aracı kurumların yapacağı işlemler**" başlıklı bölümünün son paragrafında ise, işlem talimatı veren müşterinin, işlem talimatı verirken veya bu tarihten önce yapacağı bir sözleşme ile bundan böyle kendisi adına yapılacak tüm işlemleri için Takasbank-Merkezi Kayıt Kuruluşu dışında bir saklamacı kuruluştan saklama hizmeti aldığını ve bu işleme ilişkin tevkifatın kendisinin saklamacı kuruluşunca yerine getirileceğini yazılı olarak belirtmemesi halinde, söz konusu işleme ilişkin tevkifat yükümlülüğünün, 257 Seri No.lu Tebliğ'de belirtilen genel esaslara göre banka veya aracı kurum tarafından yerine getirileceği belirtilmiştir.

Öte yandan, 258 seri nolu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nin "**4.Diğer Hususlar**" başlıklı bölümünün **4.3** numaralı alt bölümünde açıklandığı üzere, müşteri tarafından yukarıda bahsi geçen bildirimin yapılmadığı

durumlarda, söz konusu yazılı bildirimin bu müşteriye saklama hizmeti veren saklamacı kuruluş tarafından yapılmasının da mümkün bulunduğu açıklamasına yer verilmiştir.

Gelir Vergisi Kanununun Geçici 67 nci maddesi kapsamında yapılacak tevkifat uygulamasında, banka ve aracı kurumların sorumlulukları kendilerine gelen bilgi ve belgeyle sınırlı olup, bu çerçevede verginin ödenmesini güvence altına alacak önlemlerin ilgili banka ve aracı kuruluşlarca alınacağı tabiidir.

Bu açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, saklamacı kuruluşlarca Geçici 67 nci madde kapsamında, tezgah üstü ödünç menkul kıymet işlemlerinde ödünç veren tarafın lehine kalan tutarlar üzerinden vergi tevkifatı yapılacak olup, tevkifat oranı, dar mükellef gerçek kişi ve kurumlar tarafından elde edilen gelirlere 07/07/2006 tarihinden itibaren % 0 oranında uygulanacaktır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026